
In dit proefschrift is gekeken naar hoe jonge kinderen dieren en natuur beleven, hoe de opbouw van een relatie tussen een kind en een dier verloopt en hoe deze relatie waardevol en zinvol te gebruiken is in het kader van natuureducatie. Er is onderzoek gedaan op vijf kleuterscholen met verschillende achtergronden verspreidt door Nederland. De kinderen op deze scholen zijn in contact gebracht met diverse dieren. Eerst werd er over de dieren gepraat zodat ze de gelegenheid hadden vragen te stellen, hun eigen ervaringen te vertellen. Na afloop konden de kinderen met de dieren spelen. Het beeld dat jonge kinderen zich van dieren en natuur vormen, is conceptueel gezien niet een geïntegreerd geheel, maar bestaat uit verschillende ervaringen, die met elkaar verbonden zijn. Deze ervaringen zijn situatie (tijd en plaats) gebonden. Uit het onderzoek blijkt dat de opbouw van een relatie tussen een kind en een vreemd of onbekend dier uit drie fasen bestaat: de allereerste kennismaking, de nadere introductie en het consolideren van de relatie. Wanneer kinderen en dieren werkelijk samen spelen, is er een gemeenschappelijk handelingsvel; hun leefwerelden vallen voor wat dit spel betreft samen en er vindt een horizonversmelting plaats. Een belangrijk motief om kinderen in direct contact te brengen met dieren is het feit dat het een verrijking is van opvoedings- en onderwijssituaties. Het leert kinderen het 'andere' kennen, er begrip en verantwoordelijkheid voor te voelen en eventueel wederzijdse waardering. Als afsluiting bevat de publicatie een aantal aanbevelingen die direct voortvloeien uit het descriptieve-prescriptieve karakter van het veldwerk en die voor een deel zijn uitgetoetst tijdens het onderzoek.